

Tudósítások.

A szegedi vadásztársaság igazgatói jelentése. T. Szerkesztőség! A lefolyt vadász-év eredményeiről van szerencsém az alábbi tudósítást közölni:

A vadállomány kitűnőnek mondható. A hetenkint kétszerre megszorított vadászat következtében a nyúl nagy állományra szaporodott fel, még a tavalyinál is nagyobbra, úgy, hogy jelenlegi nyúlállományunk — daczára,

hogy az ősszel a kereső vadászat alkalmával oly sok nyulat behoztunk — nem sokkal áll hátrább bármely uradalmi terület állományánál. A télen kisebb társaságok által rendezett hajtások is teljesen beváltak. Amennyiben ily alkalommal leginkább a kan-nyulak kerültek terítékre, tavasszal egy szétugrott nőstényt sem találtunk a területen. Ehhez járult tavasszal a kóbor kutyák, ragadozó szárnyasok irgalmatlan pusztítása. Ott, ahol az alapszabály nem írott malaszt s a vad azon időben, mikor leginkább rá van szorulva a védelemre, kellő gondozásban részesül, az eredmény nem maradhat el. Önérzettel mondhatjuk, hogy a tavaszi munkával a legszebb sikert értük el. Márczius hóban a Tisza előntötte a tápéi réten az árteret. Innen a nyulakat ki kellett menteni. — Fogoly szaporodott a tavalyi állományhoz képest. Fűrj is jóval több van, mint tavaly. Ez évben egy társas összjöveteleink volt; a Hubertus tiszteletére tartott hajtáson terítékre került két őzet sikerült és kedélyes közös vacsorán fogyasztottuk el. — Fácán a mult évadban körülbelül 70 db került terítékre. — A fácánost kellő védelemben és gondozásban részesítettük. Az idén nem vettünk fácánt, az állomány mégis van olyan, mint a tavalyi. Folyó év márczius havában a Tisza árja elborította a marosi kubikokat is; az innét kiszorult fácántyúkok egy része fészket a kubik és Maros közötti kaszalón rakták le, más része a kisteleki járon felül levő művelés alatt álló területen (rozs, búza). Utóbbi helyen nyugodtan kiköltötték a tojásokat, de a kaszalón nagyrészt tönkrement a legnagyobb utánjárás daczára. — Junius hó 9-ikén a kasza után 6 fácánfészket 50 tojással, 3 fogolyfészket 55 tojással, 4 kacsafészket 42 tojással találtunk. Az 1-ső fácánfészkekben 12, a 2-ikben 10, a harmadik-

ban 2, a 4-ikben 13, az 5-ikben 3, a 6-ikben 10 tojás volt. A fészkek körül meg-hagytuk a füvet, felül összekötöttük, hogy a ragadozó madaraktól óva legyenek. Mindennek daczára csak egy fészkekre (a 12-ösre) jött vissza a tyúk és költötte ki a tojásokat, a többi fészket ott hagyták, a tojások elpusztultak. A fogoly- és kacsa-fészkekben talált tojásokat a tojók kiköltötték. — Itt említem meg, mint ritkán előforduló esetet, hogy a tápéi rét belső részén a vadór július hó 21-én egy fogolyfészket talált, melyben a tyúk rendszeren ülte a tojásokat és ki is költötte. A fogoly rendszeren májusban fészkel és ha ez bármi okból elpusztul, júniusban tojik másodszor. De július végén tojást még sohasem találtunk.

— A mult évi közgyűlés határozatához képest az idén meg akartam telepíteni a tinamut, de a tenyészhelyeken is még oly kevés van, hogy a legnagyobb utánjárásomra sem sikerült azt fölötte drága voltánál fogva meghonosítanom. — Első sorban Gudera Károly bécsi állatnagykereskedőhöz fordultam és hosszas alkudozás után sikerült vele megegyezni, hogy három pár tinamut — franco Szeged, felelősséget vállalva az élve való megérkezésért — 180 koronáért szállít. Megjegyezte azonban, hogy határozott szállítási időhöz nem köti magát, mert a tinamuk ritkaságánál fogva még a nagykereskedők által is nehezen szerezhető be. — Több ízben fordultam hozzá, hogy szállítsa már a tinamukat, de még június 3-iki levelében is arról értesített, hogy még mindig nincs neki. Azonközben más vadkereskedő-czégekkel is élénk levelezést folytattam, sőt vadászati szaklapok szerkesztőitől is kértem tanácsot, hogy hol van az eredeti beszerzési forrása a tinamuknak. Egy szakember tanácsa folytán az „Englische Fasanerien und Gebrauchshund-Zwinger“-hez, Schloss Gaschin in Schlesien, fordultam. Itt kaptam volna eredeti nevelésű tinamukat, de nem vehettem meg, mert rendkívül drága volt; párját Szegedre szállítva 100 márkáért ajánlotta. És a nagy ár mellett ez sem ígért a szállításra biztos határidőt. Látva azt, hogy a tinamuk beszerzése nagyon költséges és e mellett a levélváltások közben a költési idő is elmúlt, lemondtam annak ez évben való beszerzéséről. De a jövő évben újból kísérletet teszek vele. A marosi kubikokon jelenleg 6 darab őz tartózkodik, 4 öreg és 2 borjú. Indítványozom, hogy a szt. Hubert tiszteletére rendezett hajtáson terítékre kerülő őzet ismét közös vacsorára használjuk fel. Kacsa és egyéb vízi vad — miután a tápéi réten víz már alig van, — leginkább a Fehértón és a Fertón található. Vadlúd az ősszel a Fehértó és Fertó mellett fekvő földeken sok, de tavasszal kevés volt. A vízivad vadászata czéljából a Fehértó mellett (Székhalomtól délre) egy vadászkunyhó építése vált szükségessé. Kérek felhatalmazást ennek felépítésére 100 korona erejéig, ha erre évközben fedezet mutatkozik. A terület őrzését jelenleg Tari József és Tót Antal teljes megalégedésemre teljesítik. Kihágásért három vadorzót állítottak elő. Különös gondot fordítottunk a dúvadak pusztítására. — 6 rókát, 73 kutyát, 25 tarka varjút, 152 fekete varjút, 3 kült, 11 sólymot, 1 karvalyt, 18 ölyvet, 1 réti sast, 13 egerész ölyvet, 11 macskát, 3 vércsét, 55 szarkát és 255 szarka-tojást pusztítottak el. A ragadozó szárnyasok sikeres pusztítására egy uhut szereztem be. A vadorzók megfélézése czéljából folyamodtunk a polgármesteri hivatalhoz, hogy vadászati jegy kiadását csak azok részére igazolja, akiknek vadászterületük van. A Tiszán innen, Tápé község felett levő kubikokat eddig minden bér nélkül bírtuk, annélkül, hogy annak jogossága szóba került volna. Miután az a terület a sövényházaszegedi ármentesítő társulaté, most lépéseket tettünk arra nézve, hogy nevezett kubikok vadászati jogát megszerezzük. — Februárban, a második hó leesése után a nyulakat táplálni kellett. Szerencsére a hó rövid ideig feküdt a területen, így az etetés csak 10 kor. 12 fill.-be került. — Szeged, 1901. augusztus 1. *Endrényi Lajos*, a Szegedi Vadász-Egylet igazgatója.

T. Szerkesztőség! A Természet 1899. IX. 1. száma néhány különleges állatról szól, így a Spalax typhlusról (földi kutya) is. Elterjedési köréről föl van említve az Alföld, meg Erdély laposabb vidéke. A legtöbb helyen Erdélyben csupán hírből ismerik. Látni, kevés ember látta. A Természet idézett számában az erdélyi megyék, a melyekben előfordul, nincsenek felemlítve. Azért kérem a tekintetes szerkesztőséget, a tudomány szempontjából tudomásul venni, miszerint a Spalax typhlus előfordul Kolozs megyében, hogy nagyon gyéren, az bizonyos, mivel ez ideig tudomásom nem volt róla s talán másnak sem. E hó elején a kolozsvári vadásztársaság buzgó és tevékeny öre: Reesán Péter, Fejérd község mellett az úton talált egyet, amint az úton átvánszorgott, majd a nyakára lépett s megölte. Sajnos, hogy több napon át egy dilettáns *töltő*-nél hevert, aki hozzáfogott, de abban hagyta és így teljesen megbűzösödve és megromolva eldobatott a vadór által. *Kolozsvár*, 1901. évi augusztus hó. Tisztelettel *Bođ Péter*.

T. Szerkesztőség! E hó 8-án d. u. 3 órakor, miután kísérő vadászaimat és vendégeimet instradiroztam, hogy hova menjenek, őzbak hívásra magamban kimentem és körülbelül 600 lépésnyire a vadászháztól, az úton haladva, erősen hajtott őzvad zihálását és törtetését hallottam. Bementem a legközelebbi oldalgyalogjárón az útról kb. 250 lépésnyire és leülve egy kis tisztás szélén, a Buttolo-féle hívó síp hangjával vagy 3-szor hívtam, mire erős ágtörést hallva, arra tekintek — és tőlem kb. 70 lépésre a bokrok között egy nagy, hegyezett fülű farkasfejet pillantok meg. Mannlicher cserkész-karabélyommal oda lövök, mire a farkas nyomban felbukik. Oda ugrottam, mire fogát kétszer összecsatantva, ki múlt. A golyó előlről balra a mell felső oldalán hatolt be és három darabra szakadva a gerincez alsó oldalához való ütődéstől, a keresztesont tájkán akadtak meg. A nagy meleg és vasúthoz való távolság miatt rögtön lenyűzattam és fejét kifőzettem szódás esővízben. Súlya 53 kiló volt kizsigereletlenül, gyomra félig telve őz-szörít és sok, félig emésztett csontot tartalmazott. Ugyanazon este 9 óra körül három farkas a vadászháztól alig 1000 lépésre vagy 10 perczig megszakításokkal erősen vonított. Őzvad a közelben másnap tisztásra nem igen lépett. Még megemlítem, hogy az utolsó 9 nap alatt lőtt 11 erős 6-os bakom közül kettőt a pesti kopófalka után is lovagolt „Sokrates“ nevű sárga vadászlovamról lőttem (ugyancsak Mannlicher karabélylyal) és hogy az egyik bak agancsa súly és vastagságban óriási méretű. Ezt megtekintésre el fogom küldeni. *Petrova-Dolina*, 1901. augusztus 13. *Ghyczy Albert* h. husz. kapitány.

VEGYESEK.

Vadászati és Zoologiai kiállítás. Az *Országos Zoologiai Társulat* ez év október-november havában Budapesten általános Vadászati és Zoologiai kiállítást rendez. A részletes program már megjelent, kívánatra szívesen és frankó megküldetik minden érdeklődőnek, aki eziránt a kiállítás igazgatóságához (Budapest, Rottenbiller-utca 30. szám I. em. 10.) fordul.

A fekete rókák menhelye. Egy utazó, ki a 90-es évek elején beutazta Észak-Amerikát, meggyőződött arról, hogy a fekete róka kipusztulása már csak néhány év kérdése. Megvette tehát *Boothbay* mellett a Maine torkolatában fekvő Outer Heron szigetét, azzal a szándékkal, hogy benépesíti ezekkel az állatokkal, melyekhez kereskedelmi érdekeket fűzött. Alaskából mintegy 30 darabot hozatott, melyek közül azonban csak 7 élte túl a hosszú utazást. Ezeket kitette az erdőségeken és vizeken bővelkedő szigetre és őrnek egy megbízható embert rendelt melléjük. Táplálékukat az erdőben kített lóhús képezi, azonkívül felkeresik a tenger által partra vetett halakat és patkányokat. A leleményes yankeenek vállalatát siker koronázza, mert rókái szépen gyarapodnak, ő pedig már szerződést kötött a bundák szállítását illetőleg egy londoni czéggel.

Hangya mint rendőr. Keleten általános elterjedésnek örvend a *Monomorium Salomonis* nevű hangya, mely arról nevezetes, hogy Madrasban az emberek különösen pártfogásukba vették. Arrafelé u. i. nagyon sok a termita, melyek minden megrágható dolgot felfalnak, még a fát sem kímélik. Különös előszeretettel tanusítanak azonban a papirosok iránt. A merész és harezias salomonhangya pedig halálos ellensége a termitáknak, amit a papirkereskedők saját hasznukra fordítanak. Naponta ugyanis cukorport hintenek a papirosomagokra és azok körül, ami a hangyákat odacsalogatja s így távol tartják a veszélyes termitákat.

Lapunk tisztelt előfizetőihez.

Jelen számunkkal lapunk V-ik évfolyamába lép; miért is teljes bizalommal felkérjük eddigi nagyrabecsült előfizetőinket, előfizetésük szíves megújítására s a hátralékosokat egyszersmind tartozásuk szíves rendezésére is. — Programmunk marad a régi. Ezután is a természet szeretetének ápolása és fejlesztése, az állattani tudományok népszerűsítése s a vadászat és halászat s az ezekkel rokonos szakismeretek kultiválása és fejlesztése képezi kedves feladatunkat az erre hivatott legkitűnőbb munkakerők közreműködésével. — „A TERMÉSZET“ előfizetési ára melléklapjával a „HALÁSZAT“-tal együtt marad a régi, *összesen 6 korona*. Akik csupán a „Halászat“-ot óhajtják bírní, azt *3 korona* előfizetési áron szerezhetik meg. Az előfizetési pénzek *Dr. Lendl Adolf* czimén (Budapest, II., Donáti-utca 7. sz.) küldendők be.

Lapunkat a művelt magyar közönség szíves pártfogásába ajánlva, maradtunk tisztelettel a

Szerkesztők.

Szerkesztői üzenetek.

H. E. Sajnálattalunkra kopókat nem ajánlhatunk. Tacskók végezt azonban szíveskedjék lapunk jelen számában közölt Kennel-czimekhez fordulni.

R. A. „A Balaton álma“ beérkezett. A közlendők közé soroztuk.

G. B. Sajnálattalunkra alapszabályokkal nem szolgálhatunk. Effélők különben is lejárták már magukat. Intelligens egyének közt tökéletesen elég a *házi szabály* becsületszóra.

K. N. Verset csak *kivételesen* közlünk és csakis házi poetáinktól. Úgynevezett „szíveség-verseket“ nem közlünk, mert a múzsa rovására az eget ostromolni véteknak tartjuk.

L. M. *Uhukat* nálunk mindig kaphat, akár elevenet, akár kitömöttet, mechanikus szerkezettel.

D. K. Igenis, sasokat, keselyűket, medvét, hiúzt és farkasokat intézetünk mindenkor átvesz és jó árat fizet értük.

Bekötési táblák „A Természet“-hez, valamint külön a „Halászat“-hoz is világos- és sötétzöld színben megrendelhetők intézetünkben. Darabjuk — igen szép kiállításban — két korona.

„A TERMÉSZET“ szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, II., Donáti-utca 7. dr. Lendl Adolf intézete.

Nyomatott Wesselényi Géza könyvnyomdájában, Budapest, II., Zsigmond-utca 11—15.